

OMBUDSMANSHIP

Kamu Denetimi Kurumu

OMBUDSMAN FIRST CAME INTO EXISTENCE IN SWEDEN AS an institution. The word “ombudsman” means interceder in Swedish. In French, this notion can be translated as mediator. The same notion transferred to English as “ombudsman” and described as the official investigating people’s complaints about administration.

In Ottoman empire, as there was no independent administrative jurisdiction system established as structured today, complaints of people regarding administration and qadis were heard at the Divan-ı Mezalim (The Royal Court of Unjust Treatments) or compliant to the Qadi-l Qudat. These institutions have provided effective supervision through investigations and considerations of the complaints of people against transactions, acts, attitudes and conducts of administrators including Sultan. Charles the XII of Sweden had analyzed this practice and legal institution when he was in Ottoman Empire (in the beginning of 18th century), and when he returned to his country, he established this foundation with the concept of “ombudsman”. Inspired by this practice, the other European countries have also established the institution of “ombudsman”.

In literature, “ombudsman” is defined as public official or officials who are appointed by the Parliament with a broad authority of investigation and pursuit but act independently not only from government but also from Parliament to investigate the complaints of persons aggrieved by the government with no formal restriction and the purpose of this institution are defined as setting forth government’s acts of injustice, preventing misuse of discretion, ensuring loyalty and respect to legislations and acting in accordance with them, making non-executive suggestions, suggesting equity measurements and reforms to the administration in terms of provision of better public service.

Following the application of Turkey for full membership of European Union in 1997, Turkey started to work in order to establish an Ombudsmanship institution as part of compliance process with European Union membership requirements

OMBUDSMANLIK KURUMU İLK KEZ İSVEÇ’TE HAYAT BULMUŞTUR. İsveç lisanında “ombudsman” aracı kişi anlamına gelmektedir. Fransızca da bu kavram arabulucu anlamına gelen “mediateur” sözcüğü ile anlam kazanmıştır. Aynı kavram İngilizceye de “ombudsman” olarak girmiş ve halkın yönetimden şikâyetlerini inceleyen görevli olarak tanımlanmıştır.

Osmanlı Devletinde idarî yargı sisteminin olmaması nedeniyle halkın idareye yönelik şikâyetlerini inceleme Divan-ı Mezalim’de yapılır ya da “Kadı-l-Kudat”a iletilirdi. Bu kurumlar, padişah da dahil, idarenin işlem, eylem, tutum ve davranışlarına karşı halkın yaptığı başvuruları değerlendirerek etkin bir denetim sağlamıştır. İsveç Kralı 12. Charles, Osmanlı Devletinde bulunduğu 18 inci yüzyılın başlarında bu kurumu incelemiş ve ülkesine döndüğünde “ombudsman” adıyla oluşturmuştur. Diğer Avrupa ülkeleri de bu uygulamadan esinlenerek “ombudsman” kurumunu kurmuşlardır.

Literatürde “ombudsman”, ilke itibariyle parlamento tarafından atanan, ancak hükümete karşı olduğu kadar parlamentoya karşı da bağımsız olan, yönetimin mağdur ettiği bireylerin hiçbir şekle bağlı olmaksızın yaptıkları şikâyetler üzerine harekete geçen, geniş bir soruşturma ve araştırma yetkisi ile donatılmış olan, yönetimin yaptığı haksızlıkları ortaya koymak, takdir yetkisinin kötüye kullanılmasını engellemek, mevzuata saygılı olmayı ve uygun hareket etmeyi temin etmek, icrai karakter taşımayan önerilerde bulunmak, hakkaniyet tedbirleri salık vermek ve nihayet kamu hizmetlerinin daha iyi görülmesi için gerekli reformların yapılması önerilerinde bulunmak amaçlarını güden bir ya da bir kaç kamu görevlisi” olarak tanımlanmaktadır.

Türkiye’nin 1997 yılında Avrupa Birliği’ne tam üyelik için yaptığı müracaattan sonra, “AB müktesebatına uyum” kapsamında ombudsmanlık kurumunun Türkiye’de de oluşturulması için çalışmalara başlanılmıştır.,

In this context, 74th Article of Constitution was amended with the law (4709) enacted on the date of 17 October 2001 as follows;

“VII. Right of petition, right to information and appeal to the Ombudsman

ARTICLE 74- Citizens and foreigners resident in Turkey, with the condition of observing the principle of reciprocity, have the right to apply in writing to the competent authorities and to the Grand National Assembly of Turkey with regard to the requests and complaints concerning themselves or the public.

The result of the application concerning himself/herself shall be made known to the petitioner in writing without delay.

Bu kapsamda 17.10.2001 tarihinde yürürlüğe giren Bunun üzerine, 4709 sayılı Kanun ile Anayasanın 74 üncü maddesi şu şekilde düzenlenmiştir:

“VII. Dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı

MADDE 74.- Vatandaşlar ve karşılıklılık esası gözetilmek kaydıyla Türkiye’de ikamet eden yabancılar kendileriyle veya kamu ile ilgili dilek ve şikâyetleri hakkında, yetkili makamlara ve Türkiye Büyük Millet Meclisine yazılı ile başvurma hakkına sahiptir.

Kendileriyle ilgili başvuruların sonucu, gecikmeksizin dilekçe sahiplerine yazılı olarak bildirilir.

Herkes, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkına sahiptir.

Everyone has the right to obtain information and appeal to the Ombudsman.

The Institution of the Ombudsman established under the Grand National Assembly of Turkey examines complaints on the functioning of the administration.

The Chief Ombudsman shall be elected by the Grand National Assembly of Turkey (GNAT) for a term of four years by secret ballot. In the first two ballots, a two-thirds majority of the total number of members, and in the third ballot an absolute majority of the total number of members shall be required. If an absolute majority cannot be obtained in the third ballot, a fourth ballot shall be held between the two candidates who have received the greatest number of votes in the third ballot; the candidate who receives the greatest number of votes in the fourth ballot shall be elected.

Paragraph added on 12 September, 2010; Act No. 5982) The way of exercising these rights referred to in this article, the establishment, duties, functioning of the Ombudsman Institution and its proceedings after the examination and the procedures and principles regarding the qualifications, elections and personnel rights of the Chief Ombudsman and ombudspersons shall be laid down in law.”

After the Constitutional structure was provided, the draft Ombudsman Institution Law, which was prepared by the Government in 2004, was adopted by the GNAT; however, although the regulation was taken to the Constitutional Court for the cancellation of the law, the ombudsman Institution was accepted and became a constitutional institution by the referendum dated 12 September 2010 with an amendment of Article 74 mentioning the right to petition..

Turkey has therefore eventually reaped of its four legislative and twenty year of infrastructure works by the establishment of the Ombudsman Institution as a constitutional organ as a result of the amendment of the 26 articles of the Constitution which was approved by 58% through referendum on 12 September 2010.

In the studies made so far, various terms such as “Turkish ombudsman” “mediator” “ombudsperson”, “public arbitrator”, “defender of the civil rights”, “commissar of the parliament” or “spokesperson of the citizen” were used and discussed, however as a result, it has been decided that the term ‘public auditor’ in accordance with the Law (KDKK-2006 Law No. 5548) and ombudsmanship in line with the global use shall be used.

Constitutional Court has repealed the abovementioned Law with its decision numbered 2006/140 and dated 25 November 2008.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bağlı olarak kurulan Kamu Denetçiliği Kurumu idarenin işleyişiyle ilgili şikâyetleri inceler.

Kamu Başdenetçisi Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından gizli oyla dört yıl için seçilir. İlk iki oylamada üye tamsayısının üçte iki ve üçüncü oylamada üye tamsayısının salt çoğunluğu aranır. Üçüncü oylamada salt çoğunluk sağlanamazsa, bu oylamada en çok oy alan iki aday için dördüncü oylama yapılır; dördüncü oylamada en fazla oy alan aday seçilmiş olur.

Bu maddede sayılan hakların kullanılma biçimi, Kamu Denetçiliği Kurumunun kuruluşu, görevi, çalışması, inceleme sonucunda yapacağı işlemler ile Kamu Başdenetçisi ve kamu denetçilerinin nitelikleri, seçimi ve özlük haklarına ilişkin usul ve esaslar kanunla düzenlenir.”

Anayasal altyapı sağlandıktan sonra, 2004 yılında Hükümetin hazırladığı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu tasarı TBMM tarafından kabul edilmiştir; ancak, 5548 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu'nun iptali için Anayasa Mahkemesine başvurulmuş olmasına rağmen, 12 Eylül 2010 tarihli halk oylaması ile Anayasa'nın dilekçe hakkından söz eden 74. Maddesi değiştirilmiş ve Kamu Denetçiliği kurumu kabul edilmiştir.

Böylece Türkiye, yasama çalışması olarak 4 yıl, mutlak çalışması olarak 20 yıl boyunca yaptığı bu çalışmanın semeresini almış ve nihayet 12 Eylül 2010 tarihinde yapılan halk oylaması ile halkın %58'i tarafından kabul edilen 26 maddelik Anayasa değişikliği sonucunda Kamu Denetçiliği Kurumu'nun Anayasal bir organ olarak kurulması nihayet kesinleşmiştir.

Şimdiye kadar yapılan çalışmalarda “Türk ombudsmanı”, “arabulucu”, “kamu denetçisi”, “kamu hakemi”, “medeni hakların savunucusu”, “parlamento komiseri” veya “yurttaş sözcüsü” terimleri tartışılmış ve sonuçta bazı gerekçelerle kamu denetçiliği kavramı ve Yasaya (KDKK-2006 5548. madde) uygun olarak kamu denetçiliği kavramı ve evrensel kullanıma uygun olarak ombudsmanlık kelimesi kullanılmasına karar verilmiştir.

Anayasa Mahkemesi 2006/140 karar sayılı 25.11.2008 tarihli kararı ile anılan Kanunu iptal etmiştir.

İptal gerekçelerinde, Anayasa'nın 123. maddesi uyarınca, kanunla veya kanunun açıkça verdiği yetkiye dayanılarak kamu tüzel kişiliği kurulabilmesi mümkün olmakla birlikte, kamu tüzel kişisi olarak kurulan idari bir kurumun “idarenin bütünlüğü ilkesi” gereğince idarenin bünyesinde ve idari teşkilat yapısı içinde yer alması gerektiği; Anayasa'nın 123. maddesine göre idari teşkilat içinde

In its reasoning, although it accepts the possibility of establishing such a public entity in accordance with the law pursuant to Article 123 of the Constitution, it repealed the Law for the violation of article 6, 87 and 123 for the following reasons: (i) such public entity is required to be within the administration and within the administrative structure in line with the principle of “completeness of the administration”; (ii) there is no legal ground to establish a public administrative body which was supposed to be within the administration system according to the Article 123 of the Constitution, outside the administration and subordinate to the Legislative Body; (iii) on the other hand, when the Law is analyzed as a whole, it seems that that GNAT is assigned of the tasks such as electing, auditing and deposition chief ombudsman and Ombudspersons, however, according to the Constitution, GNAT's authorities and responsibilities are listed in numerous clauses principle, and no further authority or responsibility can be extended to the GNAT such as those suggested.

In our opinion, Constitution Court's repeal of the law by relying aforementioned Articles 6,87 and 123 seems to be based on non-substantial legal considerations before the clear provisions of Article 74 of Constitution.

However, government did not give up its intention to establish ombudsman institution and the new draft entered into force on the date of 26 June 2013 with the title of “Ombudsman Institution Law” numbered 6328 adopted on the date of 14 June 2012.

In the preamble of the law, it is stated that; “In the scope of ‘Enhancing Activity of Public Service Project’ in “Seventh Five-Year Development Plan”, it was foreseen necessary to establish an Ombudsmanship system in Turkey as well, in order to resolve the conflicts taking place in the context of administration-individual relations, which was developed to address the need to audit administration more quickly and effectively outside the the strict and time-consuming judicial procedures and already exist in its own body and most of the member states of the European Union.

In the first article of the law, it is stated that, “The purpose of this Law is establishing Ombudsman Institution (“OI”) to analyze, investigate and make suggestions on all acts and transactions, attitudes and behaviors of administration in terms of law and equity and in sense of justice based on human rights by creating an independent and effective complaint mechanism.” OI is composed of two departments; Chief Ombudsman and General Secretary. In the institution, there would be one Chief Ombudsman and five ombudspersons positions together with a General Secretary and other personnel.

merkezi idare veya yerinden yönetim kuruluşları arasında yer alması gereken bir kurumun, merkezden yönetim ve yerinden yönetim esaslarına aykırı olarak “İdare” dışında kurulması ve “Yasama”ya bağlanmasının olanaklı olmadığı; bu durumun “idarenin bütünlüğü ilkesi”ne aykırı olduğu; öte yandan, Yasa'nın bir bütün olarak incelenmesinden, başdenetçi ve denetçilerin seçimi ve görevden alınmaları konularında TBMM'ye görevler verildiği; oysa TBMM'nin yetki ve görevlerinin Anayasa'da sınırlı şekilde sayıldığı; TBMM'ye bunların dışında bir yetki ve görev yüklemeye olanağının bulunmadığı gerekçesiyle Kanunun Anayasa'nın 6, 87 ve 123ncü maddelerine aykırı olduğuna karar vermiş ve Kanunu iptal etmiştir.

Kanaatimizce Anayasanın 74 üncü maddesinin açık hükümlerine karşın Anayasa Mahkemesinin 6, 87 ve 123 üncü maddelere dayanarak anılan kanunu iptali, hukuki dayanakları zayıf bir işlem olmuştur.

Hükümet ombudsmanlık kurumunu kurma iradesinden vazgeçmemiş ve hazırlanan yeni tasarı TBMM'de 14.06.2012 tarihinde kabul edilen 6328 sayılı “Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu” ile 26.06.2013 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Kanunun gerekçesinde “Yedinci Beş Yıllık Kalkınma Planında ‘Kamu Hizmetlerinde Etkinliğin Artırılması Projesi’ çerçevesinde; yönetim-birey ilişkilerinde karşılaşılan uyumsuzlukların etkin ve hızlı bir şekilde çözümü amacıyla; yargının katı işleyiş kurallarına bağlı oluşu ve zaman alıcı işlemesi gerçeği karşısında, yönetimi yargı dışında denetleyen ama yönetime de bağlı olmayan bir denetim sistemi ihtiyacı sonucunda ortaya çıkmış olan Avrupa Birliğinin kendi bünyesinde ve üye ülkelerin çoğunda da bulunan, halkın şikâyetleriyle ilgilenen bir Kamu Denetçisi (ombudsman) sisteminin Türkiye’de de kurulması öngörülmüştür” denilmektedir.

Kanunun birinci maddesinde “Bu Kanunun amacı; kamu hizmetlerinin işleyişinde bağımsız ve etkin bir şikâyet mekanizması oluşturmak suretiyle, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve önerilerde bulunmak üzere Kamu Denetçiliği Kurumunu (KDK'yı) oluşturmaktır” denilmektedir. KDK, Başdenetçilik ve Genel Sekreterlikten oluşmaktadır. Kurumda, bir Başdenetçi ve beş denetçi ile Genel Sekreter ve diğer personel görev yapacaktır.

KDK, Cumhurbaşkanının tek başına yaptığı işlemler ile resen imzaladığı kararlar ve emirler, yasama yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemler, yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin kararlar ve Türk Silahlı Kuvvetlerinin sıfır

OI is entitled to analyze, investigate and make suggestions on all transactions, attitudes and behaviors of administration in terms of law and equity and in sense of justice based on human rights upon complaint about acts of administration excluding the president of the republic's single-handed acts, decisions and orders signed ex officio, procedures regarding exercise of legislative prerogative, decisions regarding exercise of jurisdiction and acts of Turkish Armed Forces having purely military purpose. In case subject of the complaint is out of these procedures but is in the scope of exceptional circumstances, OI will not analyze or investigate; in other words, OI will not analyze the essence of the complaint and it will inform the complainant that the complaint is in the scope of exceptional circumstances, and therefore it is not within its work scope. However, if it is not clear whether the complaint is within the scope of these exceptional circumstances and if it can be found out only after an investigation, then OI is entitled to investigate and analyze the case and it can listen witnesses and those who concerned.

OI has a nature of public entity, and it is defined in the law but not in the Constitution. According to the law, the center of OI shall be in Ankara. However, depending the workload of the institution, OI is entitled and authorized to open offices in other places where there are overloading applications made.

As the authority and duty of analyzing and investigating complaints and making suggestions are assigned to the Chief Ombudsman and the task of assisting the Chief Ombudsman in his duties are delegated to other ombudspersons, offices outside the headquarter would carry out the works such as accepting and registering complaints to be sent to OI, corresponding the decisions of OI to those concerned and other similar correspondence. Furthermore, in the offices residing in other places than Institution's headquarter, it will be possible for the ombudsman institution experts to hear witnesses or other relevant persons.

Both real persons and legal entities can make applications to OI. There will be no charge for these applications. Upon request of complainant, complaint shall be kept confidential. In order to make complaint to OI, administrative remedies stated in Code of Administrative Procedure numbered 2577 and compulsory remedies in special laws must be exhausted. However, in case there is possibility of irreparable loss, OI may accept complaints even the administrative remedies are not exhausted. Complaint made within term of litigation will toll the proceeded term of litigation.

Information and documents requested from a public institution OI in relation to subject matter of an investigation must be provided within thirty days from notification date

askerî nitelikteki faaliyetleri dışında kalan, idarenin işleyişi ile ilgili şikâyet üzerine, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmakla görevlendirilmiştir. Şikâyetin konusu bu işlemler dışında olup istisnai hallerden birisinin kapsamına giriyorsa, KDK inceleme ve araştırma yapmayacak; yani, KDK şikâyet konusunun esasına girmeden şikâyet konusunun istisnai hal kapsamında olduğu ve KDK'nın görev alanının dışında olduğu şikâyetçiye bildirilecektir. Ancak bu istisnai hallere girilip girilmemesi durumu belli olmadığı zaman KDK şikâyet konusunun görev alanına girip girmediğini inceleme ve araştırmanın sonucunda belli olacak ise KDK inceleme ve araştırma yetkisine haiz olacak ve ilgilileri ve tanıkları dinleyebilecektir.

KDK, kamu tüzel kişiliğini haiz bir kurumdur ve bu husus Anayasa'da değil kanunda yer almıştır. Kanuni düzenlemeye göre, Kurum'un merkezini Ankara'da olması gerekmektedir. Ancak, Kurum'un iş yoğunluğu dikkate alınarak ve başvurulara daha hızlı bir çözüm bulmak amacıyla Ankara dışında başvuruların yoğun olduğu yerlerde Kurum'un büro açabilme yetkisi de vardır.

KDK'ya gelecek şikâyetleri incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunma görevi Başdenetçi'ye ait olduğundan ve bu Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu'nda verilen görevlerin yapılmasında Başdenetçi'ye yardımcı olma görevi denetçilere verildiğinden Kurum merkezinin dışında açılan bürolar, KDK'a gönderilmek üzere yapılan başvuruları kabul etmek, KDK tarafından verilen kararları ilgililere tebliğ etmek vb. yazışmaları yapma görevlerini icra edecektir. Ancak Kurum merkezi dışında açılacak bürolarda kamu denetçiliği uzmanlarının tanık ya da ilgili kişilerin dinlenilmesi de mümkün olacaktır.

KDK'ya, gerçek ve tüzel kişiler başvurabilecektir. Başvurulardan herhangi bir ücret alınmayacaktır. Başvuru sahibinin talebi üzerine başvuru gizli tutulacaktır. KDK'ya başvuruda bulunulabilmesi için 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununda öngörülen idari başvuru yolları ile özel kanunlarda yer alan zorunlu idari başvuru yollarının tüketilmesi gereklidir. İdari başvuru yolları tüketilmeden yapılan başvurular ilgili kuruma gönderilir. Ancak KDK, telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ihtimali bulunan hâllerde, idari başvuru yolları tüketilmese dahi başvuruları kabul edebilir. Dava açma süresi içinde yapılan başvuru, işlemeye başlamış olan dava açma süresini durduracaktır.

KDK'nın inceleme ve araştırma konusu ile ilgili olarak bir kamu kurumundan istediği bilgi ve belgelerin, bu isteğin tebliğ edildiği tarihten itibaren otuz gün içinde verilmesi

of this request. Chief Ombudsman or ombudspersons may appoint experts with regard to the subject matters of the investigations.

OI shall conclude its analysis and investigation within six months at the latest from the complaint date, and it will inform the relevant authority and the complainant about the result of analysis and investigation and suggestions, if any. OI shall show the complainant remedies against transaction, complaint period and the authority to make complaint to. In case the relevant authority deems the transactions or solutions suggested by OI as inapplicable or impractical, then it should inform of OI with its reasons of disapproval within thirty days.

In case OI refuses a complaint, interrupted term of litigation will resume from the date of notification of reasoned dismissal decision to the relevant person. In the case that OI accepts a complaint and considers it appropriate but the relevant authority failed to take any action upon the decision and suggestions of OI within thirty days, then the interrupted tender period will resume. Moreover, interrupted term of litigation will resume again, in case OI could not conclude its investigation within six months from the complaint.

In the GNAT sitting on 26 November 2012, General Assembly of GNAT elected Mehmet Nihat ÖMEROĞLU as the Chief Ombudsman, and OI started to be organized after this date.

As of today, there is no considerable number of applications made to OI due to the fact that it has recently established its organization structure and it is at the completion stage of its establishment. It is also clear that a just newly founded organization that has no previous example of practice in Turkey, needs certain time for completion of its institutionalization.

It is therefore necessary to wait for issuance of considerable number of decisions made by OI in order to assess the role it plays and its performance in terms of lessening the conflicts between individuals and administration, providing an environment that will help the administrative jurisdiction to work and function more effectively.

zorunludur. İnceleme ve araştırma konusu ile ilgili olarak Başdenetçi veya denetçiler bilirkişi görevlendirebilir.

KDK, inceleme ve araştırmasını başvuru tarihinden itibaren en geç altı ay içinde sonuçlandırarak, inceleme ve araştırma sonucunu ve varsa önerilerini ilgili mercie ve başvurana bildirecektir. KDK, başvurana, işleme karşı başvuru yollarını, başvuru süresini ve başvurulacak makamı da gösterecektir. İlgili merci de KDK'nın önerileri doğrultusunda tesis ettiği işlemin veya KDK'nın önerdiği çözümün uygulanabilir nitelikte görmediği takdirde bunun gerekçesini otuz gün içinde KDK'ya bildirecektir.

Başvurunun KDK tarafından reddedilmesi hâlinde, durmuş olan dava açma süresi gerekçeli ret kararının ilgiliye tebliğinden itibaren kaldığı yerden işlemeye başlayacaktır. Başvurunun KDK tarafından yerinde görülerek kabul edilmesi hâlinde, ilgili merci KDK'nın önerisi üzerine otuz gün içinde herhangi bir işlem tesis etmez veya eylemde bulunmaz ise durmuş olan dava açma süresi kaldığı yerden işlemeye başlayacaktır. KDK'nın inceleme ve araştırmasını, başvuru tarihinden itibaren altı ay içinde sonuçlandıramaması hâlinde de durmuş olan dava açma süresi kaldığı yerden işlemeye başlayacaktır.

TBMM Genel Kurulu 26.11.2012 tarihindeki oturumunda Kamu Başdenetçiliği görevine Mehmet Nihat ÖMEROĞLU'nu seçmiş ve KDK bu tarihten itibaren teşkilatlanmaya başlamıştır.

Teşkilat yapısını henüz yeni kurmuş ve oluşumuna halen tamamlama aşamasında olan KDK'ya halihazırda ciddi miktarda bir başvuru olduğunu söylemek güçtür. Ayrıca, yeni kurulan ve de daha önce pratiği olmayan bir teşkilatın kurumsallaşabilmesi için belirli bir süreye ihtiyaç duyduğu muhakkaktır.

Bu bakımdan, uygulamada KDK'nın kendisinden beklenen şekilde, idare - vatandaş arasındaki ihtilafları azaltma, çözüme ve idari yargı mercilerin de daha etkin çalışmasına ortam yaratma anlamında oynadığı rol ve göstereceği performansı değerlendirmek için ortaya hatırı sayılır seviyede kararların çıkmasını beklemek gerekmektedir.